

(Bi1010c)

Rosaceae
Fabaceae
Lamiaceae

Rosaceae – růžovité

- Stromy, keře, polokeře, byliny

Malus domestica

Potentilla arenaria

Rosa canina

- **Listy** střídavé, jednoduché nebo složené
- **Palisty** většinou přítomny

Prunus cerasus

Potentilla supina

palist

Filipendula ulmaria

- **Květy** jednotlivé nebo v hroznovitých květenstvích

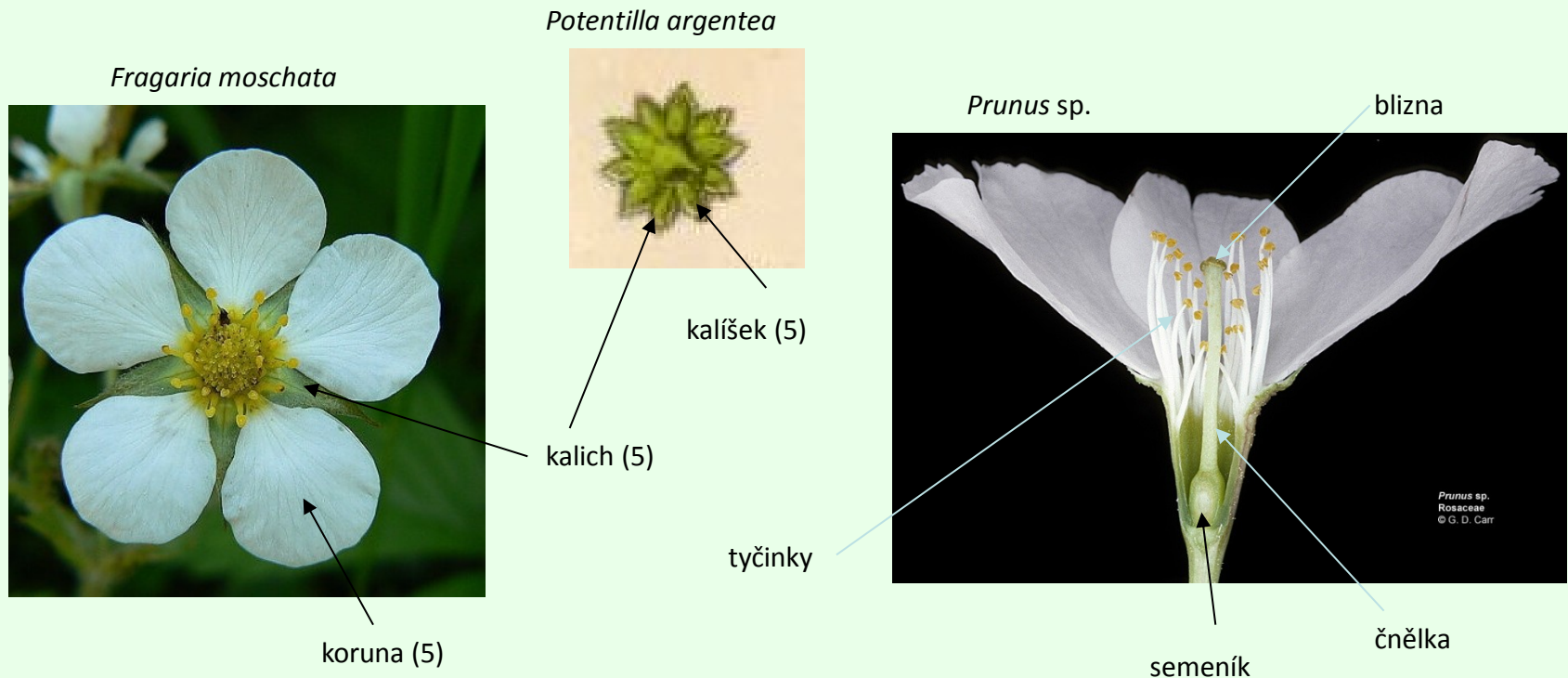
Rosa canina

Prunus padus

- **Květy** většinou oboupohlavné, spirocylické nebo kruhové, většinou pětičetné
- Rozlišené na kalich a korunu, výjimečně bezkorunné (*Sanguisorba*)
- Květní obaly srostlé v **češuli**
- **Kalich** mívá **kalíšek** palistového původu
- **Tyčinek** obvykle mnoho
- **Pestík** z jednoho až velkého množství plodolistů (synkarpický, apokarpický, monokarpický), svrchní nebo spodní

- **Plod** měchýřek, nažka, peckovice, malvice

Mespilus germanica

- malvice (souplodí měchýřků v
češuli)

Rosa pendulina

- souplodí nažek v češuli

Geum urbanum – souplodí nažek

Rubus idaeus – souplodí
peckoviček

Prunus spinosa – peckovice

Spiraea chamaedryfolia –
měchýřek

Naši zástupci

Geum rivale

© Eva Hettenbergerová

Sanguisorba officinalis

© Dana Michalcová

Rosa canina

© Dana Michalcová

Aruncus vulgaris

Jan Divisek

Prunus armeniaca

© Dana Michalcová

Filipendula ulmaria

© Dana Michalcová

- Byliny i dřeviny (keře i stromy)
- Symbióza s hlízkovými bakteriemi rodu *Rhizobium*

Trifolium pratense

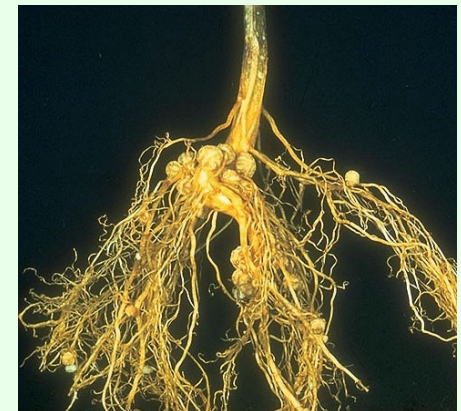

Robinia pseudacacia

Cytisus nigricans

Rhizobium

- **Listy** střídavé, složené (zpeřené nebo dlanitě), vzácně jednoduché
- **Palisty** přítomny
- Vzácně **fylogdia**

Trifolium pratense

Genista tinctoria

Securigera varia

Trifolium ochroleucon

Lathyrus vernus

- **Květenství** hrozen nebo strboul

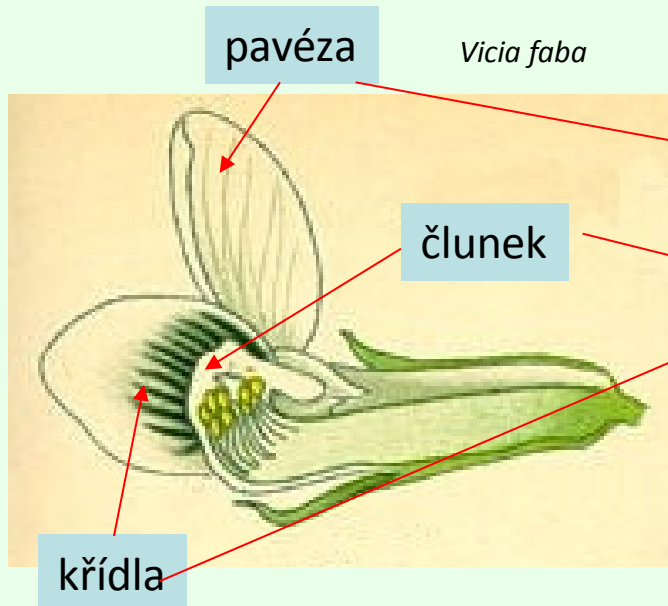
Laburnum anagyroides

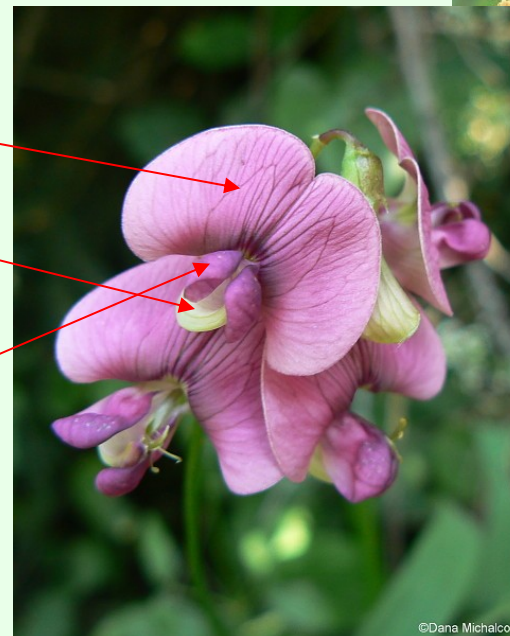
Trifolium ochroleucon

- **Květy** oboupohlavné, zygomorfní (u našich zástupců vždy) nebo aktinomorfní, cyklické, pentamerické
- **Květní obaly** rozlišené (kalich srostlý, koruna volná)

Vicia faba

Lathyrus sylvestris

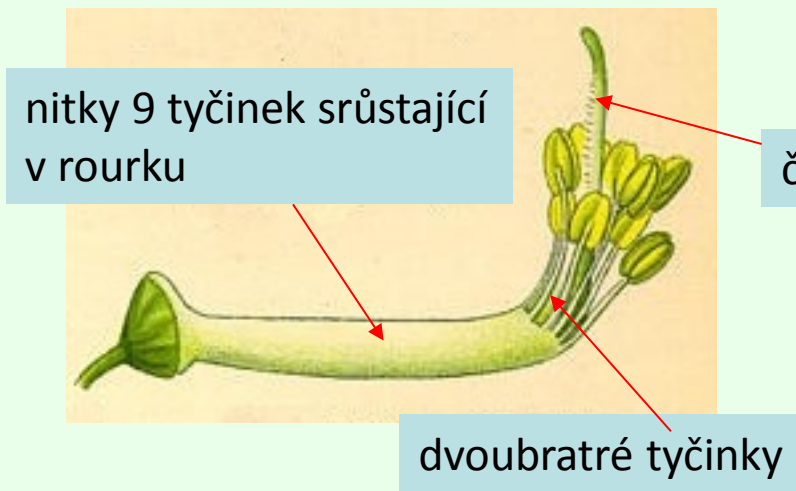
Anthyllus vulneraria

©Dana Michalcová

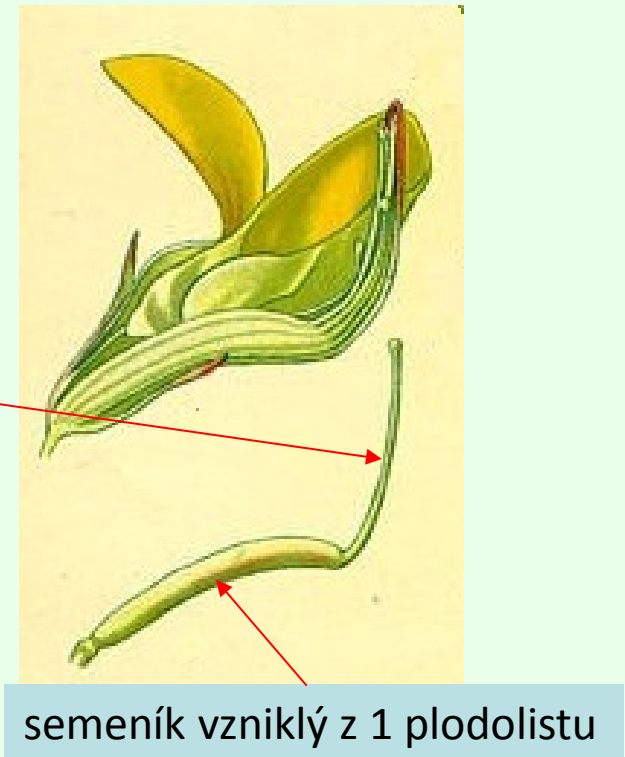
©Dana Michalcová

- **Tyčinky** zpravidla srostlé v bratrstva (9+1)
- **Gyneceum** apokarpní, svrchní

Lathyrus vernus

Lotus corniculatus

- **Plod** lusk, struk nebo nažka

Trifolium fragiferum

nažka ukrytá ve
vytrvalém kalichu

Lathyrus hirsutus

lusk

Vicia tetrasperma

Naši zástupci

Lotus corniculatus

Astragalus onobrychis

Dorycnium germanicum

Hedysarum hedysaroides

Lathyrus vernus

- Byliny, vzácně keře nebo stromky
- **Lodyha** čtyřhranná
- **Listy** vstřícné, jednoduché křížmostojné bez palistů
- Obsahové látky: těkavé **silice**

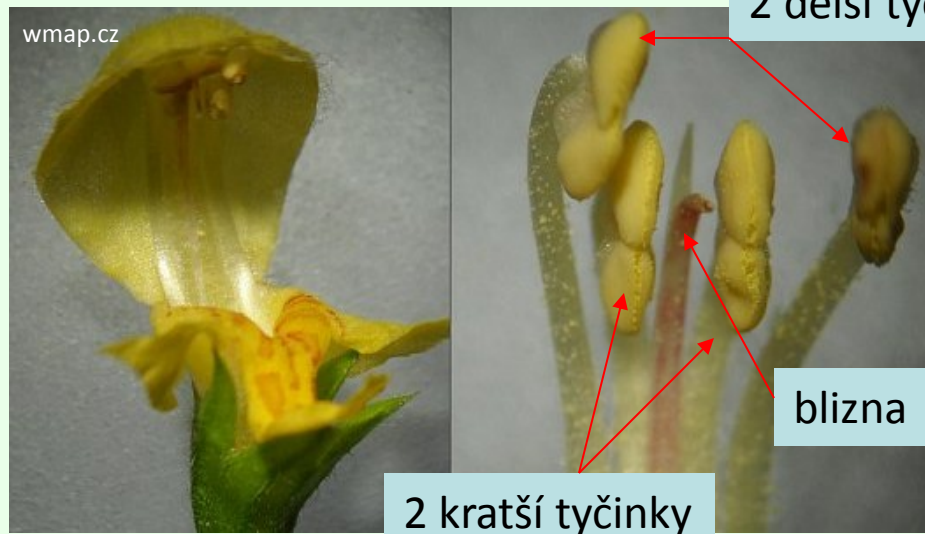
- **Květenství lichopřeslen** (zkrácení vidlanu)
- **Květy** oboupohlavné, **zygomorfní**, cyklické
- **Květní obaly rozlišené**, srostlé
kalich z 5 lístků, volné **kališní cípy (zuby)**, vytrvalý
koruna z 5 lístků, **pyskatá**
dolní pysk ze 3 lístků
horní pysk ze 2 lístků

Lamium album

Lamium orvala

- **Tyčinky 4, dvoumocné** (2 kratší a 2 delší), vz. 2 tyčinky (*Salvia*)
srůst s bází koruny
- **Gyneceum cenokarpní, svrchní**
2 plodolisty, 2 pouzdra, v každém 1 vajíčko
- **Plod tvrdka**, rozpad na jednosemenné části

Galeobdolon luteum

Lamium album

Lamium album

Lamium purpureum

kolumbus.fi

Photo: Stephen Mifsud ©
www.maltawildplants.com

Lamium amplexicaule

de.academic.ru

Galeobdolon luteum

kuleuven-kortrijk.be

Glechoma hederacea

en.academic.ru

Ajuga reptans

Salvia pratensis

Mentha arvensis

Úkoly

- ***Potentilla fruticosa*** (*Rosaceae*, mochna křovitá, nátržníkovec krovitý)
 - a) celkový habitus (lodyha, zpeřené listy s celistvými lístky, palisty, květ)
 - b) detail květu (**B!**, kalich a kalíšek, koruna, tyčinky, pestíky)
- ***Trifolium pratense*** (*Fabaceae*, jetel luční, ďatelina lúčna)
 - a) habitus rostliny (lodyha, střídavé listy, palisty, hlávky)
 - b) detail květu (**B!**, kalich, k. cípy, koruna, pavéza, křídla, člunek, tyčinky, pestík)
- ***Salvia nemorosa*** (*Lamiaceae*, šalvěj hajní, šalvia hájna)
 - a) habitus rostliny (hrnatá lodyha, vstříčné listy, květy v lichopřeslenu)
 - b) detail květu (**B!**, dvoupyský kalich a koruna, tyčinky, pestík, listen)